

Hyvät työyhteisötaidot ovat entistä tärkeämpi osa työelämän taitoja. Ilmapiiri- ja työn sujuvuushaasteiden taustalla on usein yhteisten sopimusten väljyys. Sopimalla konkreettiset työyhteisön ja työyhteistaitojen pelisäännöt, päästään käsiksi myös moneen työyhteisöä puhuttavaan ”kuumaan perunaan”. Pelisääntöjen myötä saadaan lupa puhua ja antaa palautetta työyhteisöä hiljaisuudessa hiertävistä asioista.

Esimestaitojen lisäksi onkin hyvä puhua myös työyhteisö- tai alaistaidoista. ”Jokaisella työntekijällä on oikeus saada reilu pomo, ja jokaisella pomolla on oikeus saada työntekijä, joka hoitaa hommansa hyvin ja sitoutuu työhönsä.” (Keskinen 2011).

Mitä työyhteisötaidoilla tarkoitetaan?

Työyhteisö- tai alaistaito on arjen tahdikkuutta ja vastuullista vaikuttamista ja toimintaa, joka kokonaisuudessaan edistää organisaation toimivuutta.

Työyhteisötaitoja ovat muun muassa hyvästä ilmapiiristä huolehtiminen, vuorovaikutustaidot, ristiriitojen ratkaisutaidot, käytöstavat, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, ymmärrys yhteisten pelisääntöjen merkityksestä työyhteisölle, taloudellisuudesta ja työn sujuvuudesta huolehtiminen, ammatillisuus sekä empaattisuus.

Myös Työturvallisuuslain mukaan jokaisen työntekijän on huolehdittava niin omasta kuin muidenkin työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta.

Työyhteisö- tai alaistaitojen kehittyminen lisää organisaation tehokkuutta ja niillä on yhteys myös työyhteisön ja yksilön hyvinvointiin.

Ryhmätyö: työpaikan pelisäännöt ja työyhteisötaidot.

- Mitä työyhteisötaidot ovat sinun työyksikkösi arjessa ja miten niitä voidaan ohjeistaa, arvioida ja antaa niistä palautetta (esim. perehdytyksessä, kehityskeskusteluissa ja tiimissä)?
- Mitkä teillä ovat hyvän työyhteisön riskitekijöitä, joista pitäisi sopia yhteiset pelisäännöt? Esim.
  - Käytöstavat: vuorovaikutustilanteet, rakentava palaute, juoruilu
  - Työajan käyttö: oma kännykkä, sähköpostikäyttäytyminen, lehtien lukeminen
  - Tasapuolinen lomien ja vapaiden jako
  - Tasapuolinen työnjako
  - Oikeudenmukaisuus
  - Alkoholi
  - Kaveria ei jätetä
  - Sovituista asioista kiinni pitäminen
  - Muuta? Jokainen työyhteisö tekee omat pelisääntönsä!

Tuottavuus Talkoot -hankkeessa sovittiin esimerkiksi seuraavanlaiset pelisäännöt:

Hyvät vuorovaikutustaidot esimieheen

- Tervehdin, kun kohtaan.
- Kerron mielipiteeni kun tilanne on päällä, en tupakkapaikalla.
- Kerron oman näkökulmani.
- Kun joku asia on mielen päällä, kerron esimiehelleni heti, en vuoden päästä.
- Huomioin esimiehen tilanteen. Jos työhuoneen ovi on auki, voin mennä.
- Voin mennä esimiehen luokse myös kun olen onnistunut, en vain kun asiat ovat huonosti.
- En aina odota aloitetta esimieheltä.
- Voin antaa palautetta myös esimiehelle.
- Olen avoin ja ammatillinen, luotettava ja rehellinen.

Esim. Jos työntekijällä on asiakastilanne kesken, esimies odottaa omaa vuoroaan. "Anteeksi, sulla on jotain kesken, mutta mulla on tällainen kiireellinen asia... Kun vapaudut, voitko tulla käymään mun huoneessa..."

Yhteistyökyky kollegoihin

- Hyväksyn erilaiset tavat tehdä työtä, tärkeintä, että päästään yhteiseen tavoitteeseen.
- En panttaa tietoa vaan jaan hyvät ja huonot käytännöt. "Tää ei toimi..."
- Olen huomaavainen. Esim. tervehdimme.
- Teen esivalmistelut huomiselle, huomioin seuraavan työvuoron.
- Sovimme asioista, vaikka emme ole samaa mieltä. Myös sitoudumme niihin.
- Arvostan toisen työtä.
- Hyväksymme erilaisuuden: iän, kulttuurin, värin jne.

Hyvät vuorovaikutustaidot työtovereihin

- Samat kuin vieressä sekä...
- Osaan keskustella asioista asioina, en tunnetasolla.
- Jos konflikteja nousee, tiedän missä vaiheessa olen yhteydessä esimieheen.
- Olen avoin, rakentava ja annan positiivista palautetta.
- Mukaudun tiimiin, otan henkilöt persoonina ja huomioin, miten kukin toimii parhaiten.
- Sovimme palaverikäytännöt ja mitä puhutaan missäkin.
- Emme suvaitse mustamaalaamista, katkaisemme huhuilta siivet emmekä jatka myllyn pyöritystä.

Esim. tiimissä kommunikointi. Sovitaan vuoron alussa kuka tekee mitäkin. Huomioidaan erilaiset kulttuurit ja sijaiset ja opiskelijat. Myös esim. tupakkatauot sovitaan.

Vastuunotto työtovereista

- Olen kiinnostunut mitä kuuluu ja onko kaikki hyvin. Tosin huomioin, miten paljon voin kysellä ja että kaikki eivät halua kertoa asioistaan.
  - Puutun epäkohtiin ja siihen, jos huomaan että toinen tekee huonosti.
  - Kerron esimiehelle, jos huomaan, että asiat eivät ole kohdallaan.
  - Tarjoan apua koko talossa, esim. menen tarvittaessa toiselle osastolle pari tunniksi.
  - Pidämme työpaikallamme avoimet väli, olen kiinnostunut.
- Esim. ohjaus ja opetus.** Jos näen kollegalla tiedonpuutetta, kysyn "voidaanko käydä asia läpi?"

Vastuunotto työpaikan viihtyvyydestä

- Huomioin ulkoisen viihtyvyyden. Esimerkiksi siivoan roskat, kastelen kukat ja laitan nätit liinat pöydille.
- Työilmapiirissämme kommunikointi on avointa, toista kunnioittavaa ja huomioon ottavaa.
- En levitä negatiivista ilmapiiriä ympärilleni.

Esim. Pukuhuone pidetään siistinä eli työvaatteet järjestyksessä henkarissa rekissä ja likaiset pyykkikorissa ja kengät kaapissa.

Huolehtiminen resurssien tehokkaasta käytöstä

- Priorisoimme, perehdytämme ja opastamme käytäntöihin.
- Jaamme vastuuta, tietoa ja meillä on selvät työnjaot.

Esim. Osa-aikainen perushoitaja koki, että hän tuli aina kesken ja ryhtyi huolehtimaan sauna- ja suihkutustoiminnasta. Hän teki siitä oman toimintansa. Käytäntö vapautti voimavaroja muille ja kaikki olivat tyytyväisiä tilanteeseen.

Aktiivinen osallistuminen työpaikan kehittämiseen

- Työpaikallani on mahdollisuus ja velvollisuus vaikuttaa kehittämistyössä.
- Osaan tuoda omat näkemykseni ja mielipiteeni esille oikeissa yhteyksissä, esim. tiimikokouksissa.
- Osallistun kehittämisprosesseihin.
- Sitoudun yhteisiin toimintatapoihin.
- Kysyn, jos en ymmärrä.
- Kaikkien ei tarvitse kehittää ratkaisuja, mutta pitää sitoutua toteuttamiseen. Jokainen voi kehittää itselleen luonteenomaisella tavalla.

Halukkuus ja suostuvaisuus muutokseen

- Minulla on muutoksensietokykyä ja -valmiutta. Muutos on vakio.
- Suostun ja sitoudun, kaikki pohditaan ja otetaan vastaan.
- ”Eipäs” ja ”ei” -vastausten kanssa en lähde liikenteeseen, vaan minulla on myös ratkaisumalli, mihin asia viedä.
- Ymmärrän työni ja missä olemme, ja haluan muutosta eteenpäin.

Esim. Edesautan työpaikkani edellyttämän tai tiimissä yhdessä sovitun muutoksen toteuttamista, vaikka muutos on omasta mielestäni syvältä. ”Hölmöt on taas päättänyt jotain...”

Kyky priorisoida työtä

- Perustehtäväni on selkeä.
- Minulla on ammattitaito ja tiedän asukkaiden tarpeet ja voimavarat.
- Meillä on hyvä suunnitelma ja tehokas työnjako.
- Minulla on joustava asenne ja pystyn muokkaamaan työtä tarpeiden mukaan.
- Olen yhteistyökykyinen.
- Osaan perustella miksi teen jotain eri tavalla.

Esim. Jätän kalenteriini yhden päivän viikossa, johon en sovi muuta. Hoidan silloin tulipaloleni sammuttamisen.

Vastuu ja kyky huolehtia omasta jaksamisesta

- Huolehdin tasapainosta työni ja vapaa-aikani välillä.
- Minulla on ammattitaito, joka antaa eväitä jaksamiseen.
- Pyrin verkostoitumaan kollegoihin.
- Käytän apuna koneita, laitteita ja esim. tietotekniikkaa.
- Minulla on oikea asenne työhön ja olen tyytyväinen hyvinkin pieniin asioihin.
- Voin kokonaisvaltaisesti hyvin - psyykkisesti ja fyysisesti. Liikun, lepään ja syön terveellisesti.
- Minulla on myös työn ulkopuolisia sosiaalisia suhteita ja harrastuksia.
- Osaan ryhmittää vuosilomat koko vuodelle.
- Meillä on avoin ilmapiiri työpaikallamme ja puhumme asiat suoraan ja avoimesti.

Työpaikan pelisääntöjen hallinta

- Meillä edellytetään, että on riittävä ammattitaito ja resurssit.
- Yksikössämme on kirjattuna ylös yhteiset pelisäännöt.
- Kaikki tietävät yhteiset pelisääntömme ja ne ovat osa perehdytysohjelmaamme.
- Pelisääntöihimme vaaditaan sitoutumista, niiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja tarvittaessa puututaan ja palkitaan.
- Jokaisella on vastuu valvoa, että pelisääntöjämme noudatetaan.
- Meillä toimii varhaisen välittämisen malli, tiedottaminen ja asioista puhuminen.
- Pidän yllä osaston hyvää henkeä ja oikeudenmukaisuuden kokemusta.

Tee myös "Alaistaitojen pikatesti":

<http://sykettatyohon.fi/fi/tietopankki/nayta/7>

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund